

*Автор: Заруцька Валентина,
учитель вищої кваліфікаційної категорії,
«учитель-методист» НВК № 26 м. Рівне*

Тема: Діалог. Розділові знаки при діалозі. Складання діалогів.

Мета уроку:

- розвивати навички усного і писемного діалогічного мовлення учнів, збагачувати їх активний словник;
- закріплювати правила мовленнєвого етикету;
- розвивати культуру спілкування, любов до рідного слова, повагу до народних звичаїв, пошанобливе ставлення до батьків.

Обладнання: Пам'ятка „Основні правила спілкування”, пам'ятка для дітей „Як бути приємним співрозмовником”, ”Формула ввічливості”, ілюстрації з українського побуту, куточок української господині, записи народних пісень (DVD ”Сучасна етніка”), карткові завдання „Скласти діалог за поданим початком”, ”За малюнком”, розігрування діалогів до запропонованої ситуації, пов'язаної із життєвим досвідом.

Тип уроку: Узагальнення та систематизація знань.

Форма: Театралізована гра.

Методи: мікрофон, діалог, монолог, робота в групах, лінгвістична гра.

Хід уроку

I. Забезпечення мотиваційної готовності.

Перерва. На дверях кабінету слова „Ласкаво просимо”. Лунає тиха музика „Зеленеє жито...”. При вході діти запрошують на урок.

Дзвінок.

1. Вступне слово вчителя.

Доброго дня. Гостинно запрошуємо вас на урок спілкування. „Спілкування – це мистецтво і наука”, - ці слова будуть епіграфом нашого уроку. Наближаються зимові свята. Всі ми з нетерпінням чекаємо, але для цього потрібно з гарними результатами закінчити семестр, щоб ви попросили у зимових чарівників?

Метод „Ланцюжок”(знання, розум, мудрість, терпіння, вміння слухати вчителя, слухняності, вихованості і т.д.)

2. Актуалізація опорних знань.

Як би ви хотіли, щоб пройшов наш урок?

Метод „Мікрофон”(цікаво, весело, пізнавально, емоційно, культурно і т.д.)

А чому ми святково одягнулися? (Щоб відчутися свято). Свято спілкування.

Гра „Усмішка”

Жовті та помаранчеві чоловічки будуть спостерігати за нами, а ви старанно будете намагатися отримати нагороду за вміння спілкуватися. Записуємо дату, вид роботи. Прошу розпочати з гри повторення вивченого. Всі, мабуть, дивилися по телевізору гру „Перший мільйон”. Право змагатися отримує той, хто першим пройде відбірковий тур. Запишіть у зошитах слова від найменшої до найбільшої одиниці мови: речення, звук, слово, текст. Хто перший впорався із завданням? Замість грошової винагороди-отримує кольорового чоловічка. Якщо не знає відповідь, то відповідає інший. Перемагає той, хто має більшу кількість чоловічків. (Тестові завдання, додаток №1)

II. Представлення теми й очікуваних результатів.

У грі останнє завдання пов’язане з розділовими знаками. У нас на столі лежать картки. Які знаки зайві? Чому ви їх не використали, складаючи схему прямої мови?(*Діалог*)Що ви знаєте про діалог?

Знати: як записуються репліки, відрізняти від прямої мови.

Вміти: ставити розділові знаки, використовувати в усному і писемному мовленні, а основне завдання – спілкуватися. Зверніть увагу, будь ласка, на дошку. Що означають наші дві усмішки (чоловічки)? Записуємо тему уроку „Діалог” (діти записують тему). Ви нічого не чуєте? До нас завітали гості.

Виходять діти, розігрують діалоги відповідно до життєвої ситуації.

III. Презентація. Опрацювання навчального матеріалу.

Мовленнєва гра № 1.

- Я перепрошую, що прийшов без попередження.
- Нічого страшного. Ми раді вас бачити.
- Мені дуже приємно.
- Залишіться, будь ласка, пообідати.
- О дякую, але мені незручно.
- Ну, що ви! Для мене честь посидіти з вами за одним столом.
- Мені приємно це чути.
- Це щира правда. Присядьте, будьте ласкаві.
- Дякую, дякую.

Мовленнєва гра № 2.

- Доброго ранку, дівчино!
- Здоров, здоров, парубче!
- Скажіть, а чого це тут так багато народу?

-Отак, це ж діти розбираються з діалогами.

-Ну-ну.

1. Бесіда

Ваші враження від почутого. Чого не вистачає у другому діалозі? (слів увічливості).

Звернемося до підручника („Основні правила спілкування”). Читаємо ланцюжком. Я хочу подарувати вам пам’ятку „Як бути приємним співрозмовником” (додаток №2) та „Формула ввічливості” (додаток №3). Прочитайте разом з батьками. Помістіть у дома на видному місці, щоб користуватися. Адже, вирости культурною, вихованою людиною – це наш обов’язок. Дотримання норм етикету – це перше правило спілкування.

Погляньте на дошку: з словника я виписала значення слів **етикет**, **ввічливість**. Запишіть у зошити. Запам’ятайте. Що важливо у діалогічному мовленні? (інтонація, міміка, жести)

2. Робота з підручником. Робота в групах.

I група: записують діалог схемою;

II група: виразне парне читання діалогу;

III група: короткий висновок з теми.

(Коментар: ст.25, вправа 31, ст.125, вправа 229).

3. Творче конструювання.

За словами поданими у вправі 230, скласти речення, ввести в діалог, а потім перебудувати у пряму мову чи непряму (складне речення). Це завдання виконати на усмішці. Хто зробив – здає роботу. За правильне виконання отримує чоловічка.

Фізкультхвилинка

Хто краще зіграє роль на певну тему – отримує чоловічка.

IV. Рефлексивно-оцінювальний етап.

Взаємне опитування (бесіда).

- Що називається діалогом?
- В якому стилі вживається?
- Будова.
- Репліка – це...
- Що в діалозі відіграє важливу роль?
- Які розділові знаки?
- Монолог – це...
- Пряма мова – це...
- Діалог – це...

Сторінка – цікавинка (додаток № 4,5)

Ми гарно сьогодні спілкувалися, підведемо підсумок
– підрахунок чоловічків.

V. Домашнє завдання.

1. Повторити правила, ст.99-125, відповісти на питання для самоконтролю.

2. Скласти діалог-розмову з зимовим чарівником.

Або

Вправа 225 (проставити розділові знаки, в одному з речень визначити всі члени речення).